

Suomensukuaiset laulut kaikuiivat

Pahjalainen 26.11.1996

RIITTA KOSKI

Onkilahden musiikkiluokat Unkarissa

KUVAT: PII

Unkarin 1100-vuotisjuhiin kuuluvien suomalais-ugriaisen musiikin festivaalien avajaisissa vaasalaiset musiikkiluokat esittivät Veljo Tormisin 15 suomalais-ugriaiselle kielellä olevaa kuoroteosta yhdessä tallinnalaisen Ellderheimin lapsikuoron kanssa.

Kuorolaisien unkarilaissyntyinen johtaja György Kádár sai ohjelmiston harjoitettua juuri ja juuri ennen matkan alkua. Kádár johtaa ala-asteen kuoroa. Yläasteella olevat seisemäs- ja kahdeksaluokkalaiset ovat teosta laulaneet ala-asteella olleessaan.

Kutsu vaasalaisille tuli keväällä. Sadan lapsen kuorosta matkaan asti lähti 53 kuudes-, seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaista ja partyyminentiä vanhemppaa, joista neljä oli opettajia. Monille nuorille matka oli ensimmäinen lentomatkka.

Vaasalaislapsien piti suorittaa ennen matkaa noin 30 laulun matkapassi opettaja Ritva Kärjämäelle. Yläasteen musiikinopettaja Pia Järvi laulatti ennen harjoituksia äänet auki. Yläasteen luokanvalvoja Sirkka Mäki-Nisula oli mukana valvojana.

Presidentintita kiitosta

Viikon matkaan sisältyi kolme konserttia. Pääkonsertti oli festiivaalin avajaiskonsertti *Pesti Vigadó*-nimisessä upeassa vanhanakaisessa konserttirakennuksessa Budapestissa Tonavan rannalla.

Palkalla oli Unkarin presidentti **Arpad Könyz**. Könyz jäi konsertin jälkeen kiitelmään esiintyjät. Suomalaisia oli yksistään tuossa yhdessä konsertissa esiintymässä noin 150.

Onkilahten kuoron kanssa laulaneen Elletheinin lapsikuoron kanssa ensimmäisen yhteinen harjoitus oli paria tuntia ennen konserttia, joka pidettiin Ceglédissä noin 200 kilometrin päässä Budapestistä.

Tallinnalaiskuoro on paljon kiertänyt ja levyttänyt. Kuoron ohjelmisto on laaja. Kuoro liikkuu lavalla poikkeuksellisesti. Hartaasta perinteisestä kuorosta löytyy myös lokki- tai varislauman ääni. Kahden kuoron yhteisesityksessä Tomnis esitettiin hyvin perinteisellä tavalla.

Kädär ja tallinnalaiskuoron johtaja **Tiia-Ester Loitne** johtivat vuorotellen. Vaasalaislapset myönsivät, että uuden kuoron johtajan antamat aloitusmerkit oli vaikea äkkiä oppia.

Unkarilaisetkin yllättivät

Elletheinilaiset ovat lapsikuoroksi varsin jäkkeitä 14-18-vuotiaita, joten vaasalaislasten ja virolaisten lasten välille ei syntynyt luontevaa kirjekaverivaihtoa. Soitteet alkoivat vaihtua unkarilaisten kanssa, kun viimeinen konsertti järjestet-

Sadan nuoren kuoron värit soinnuivat. Vaasalaiset lapset esiintyivät syksyn aikana käsityötunneilla tekemissään liivihameissa. Virolaiskuorolla oli kansa-

Tallinnalaiskuoron johtaja **Tiia-Ester Loitne** toi presidentti **Arpad Könyzille** syntymäpäivän kunnaksi lentävän hevosen.

Opettajat **Ritva Kärjäjämäki** ja **György Kädär** juttelivat avajaiskonsertin jälkeen säveltäjä **Sándor Szokolayn** kanssa. Heisingin Juniorijouset esittivät tilaisuudessa kantaesityksenä Szokolayn säveltämän suuren unkarilaisen konserton viululle ja cembalolle.

tiin **Debreceenissä** noin 200 kilometrin päässä Budapestista yhdessä sikäläisen musiikkikoulun kanssa.

Musiikkikoulussa on iltapäiväohjelmaa jo alle kouluikäisille. Musiikin opiskelu alkaa jo ensimmäiseltä luokalta, kun vaasalaislapset lähtevät musiikkiluokalle vasta kolmannelta luokalta. Konsertissa

Agnes Tothin johtamia debreceniäisiä kuorolaisia oli noin sata.

Vaasalaisten kuudesluokka kävi sikäläisten kolmasluokkalaisten laulutunnilta. **Gabriella Dahi** oli opettanut lapsille useita kolmiäänisiä lauluja *Suomen Laulusta Finlandiaan*. Tunnilta opeltiin yhdessä laulua *Maan päällä paikka yksi on*.

— Suomeksikin musiikkiluokan voisi aloittaa aikaisemmin. Kärjäjämäki huokaisi yhdeksänvuotiaitten lasten puhdasta laulua kuultuaan.

Tallinnalaisten ja debreceniäisten ja vaasalaisten parin sadan lapsen kuoro täytti yhtiöistön salin. Konsertti päättyi *Finlandiaan*.

Unkarilaiset olivat opetelleet Rautavaaran vaativan kuoro-ohjelman *Matala neiti*

Retket jäivät mieleen

Seisemäsiuokkalaainen **Juha S** myönsi kotimatkakaavassa lentäneensä että vapaaehtivä ja retket olivat hauskimmat hetket. Parina iltaan Tonavan eri rannoille. Ensin kunnkaan linnaan köysiradalla kapeita kujia pitkin *Mathiaskirki*. Toisena iltana käytiin vapaantasaalla, jonka neuvostoliittolaiset tyttäneet vuonna 1949. Patsaan viime vuosina muutettu siten, että korosteta silloisen Neuvostoliittomaan vapauttamisessa. Kahden n asukkaan Budapestiin tutustuttajelamalla Tonavan ali metrolla

Hauskuutta ja vaikuttavia musiikkiluokkalaisten retkestä myös tavallisessa arjessa elävät jät niin taidemuseon suuressa aulisessa kuin Egerin roomalaiskatolilikossa, missä kuoro nautti n akustiikasta ja kautista laulaen *Ag* tai keskiäikäistä laulua *Yksin ä*

Moniääninen laulu pulppusi paannotoisesta lapsirykelmästä, kui aikuisten tavallisesti kuukemillä. *Suomen laulu* tai *Finlandia* kuitenkin niin lentokoneet kuin matkin.

Sadan nuoren kuoron värit sointuivat. Vaasalaiset lapset esiintyivät syksyn aikana käsiyötunnella tekemissään liivihameissa. Virolaiskuorolla oli kansallispuvut.

Illity kolme konsertti-
sityvaalin avajaiskon-
-nimisessä upeassa
nserittrakennuksessa
n rannalla.

in presidentti **Arpad**
ertin jälkeen krittele-
malaisia oli yksistään
sertissa esiintymässä

on kanssa laulaneen
on kanssa ensimmäi-
tus oli paria tuntia
a pidettiin Ceglédissä
päässä Budapestistä.
on paljon kiertänyt ja
ohjelmisto on laaja.
la poikkeuksellisesti.
istä kuorosta löytyy
laumaan ääni. Kahden
essä **Tormis** esitettiin
avalla.

iskuuron johtaja **Tiia-**
at vuoroilleen. Vaasa-
etti uuden kuoron-
lumerkit oli vaikea

at lapsikuoroksi var-
vuotiata, joten vaasa-
sien lasten välille ei
kirjakaverivaihtoa.
vahvua unkarilaisten
nen konsertti järjestet-

Tallinnalaiskuoron johtaja **Tiia-Ester** Loitme toi presidentti **Arpad** Könzille syntymäpäivän kunniaksi lentävän hevosen.

Opettajat **Ritva** Käräjämäki ja **György** Kádár juttelivat avajaiskonsertin jälkeen säveltäjä **Sándor** Szokolayn kanssa. **Heisingin** Juniorijouset esittivät tilaisuudessa kantaesityksenä Szokolayn säveltämän suuren unkarilaisen konserton viululle ja cembalolle.

tiin Debreecenissä noin 200 kilometrin päässä Budapestistä yhdessä sikäläisen musiikkikoulun kanssa.

Musiikkikoulussa on itäpäävähjelmää jo alle koulukäisille. Musiikin opiskelu alkaa jo ensimmäiseltä luokalta, kun vaasalaislapset lähevät musiikkiluokalle vasta kolmannelta luokalta. Konsertissa

Agnes Tothin johtamia debreceniläisiä kuorolaisia oli noin sata.

Vaasalaisen kuudestuokka kävi sikäläisten kolmasluokkalaisten laulutunnilla. **Gabriella Dali** oli opettanut lapsille useita kolmiäänisiä lauluja *Suomen Laulusta Finlandiaan*. Tunnilla opetettiin yhdessä laulua *Maan päällä* paikka yksi on.

— Suomeksikin musiikkiluokan voisi aloittaa aikaisemmin, Käräjämäki huokaisi yhdeksänvuotiaitten lasten puhdasta laulua kuultuaan.

Tallinnalaisten ja debreceniläisten ja vaasalaisen parin sadan lapsen kuoro täytti yliopiston salin. Konsertti päättyi *Finlandiaan*.

Retket jäivät mieleen

Unkarilaiset olivat opelleet suomeksi Rautavaaran vaativan kuoroekoksen *Mariatta Matkala* neiti

Seisemäsluokkalaisten **Juh**o **Suviniemi** myönsi koitimmakaavassa lentokoneessa, että vapaapäivät ja retket olivat matkan hauskimmat hetket. Parina ilana kiivettiin Tonavan eri rannoille. Ensinnä vanhaan kunninkaan linnaan köysiradalla ja käytiin kapetta kujja pitkin Mathiaskirkolla asti. Toisena ilana käytiin vapautuksen pat-saalla, jonka neuvostoliittolaiset ovat py-tyttäneet vuonna 1949. Patsaan teksti on viime vuosina muutettu siten, ettei enää korosteta silloisen Neuvostoliiton roolia maan vapauttamisessa. Kahden miljoonan asukkaan Budapestiin tutustuttin myös ajelamalla Tonavan ahi metrolla.

Hauskuutta ja vaikuttavia elämyksiä musiikkiluokkalaisten retkestä saivat myös tavallisessa arjessa elävät ohikulkijat niin taidemuseon suuressa atriumphas-sa kuin Egerin roomalaiskatolisessa kir-kossa, missä kuoro nautti mahtavaa akustikkasta ja kaisuista laulaen *Agnes Dei*ä tai keskiaikaista laulua *Yksin äänin*.

Moniääninen laulu pulppusi varsinkin va-paannuotoisesta lapsirykelmästä, joka liik-kui aikuisten tavallisesti kulkevilla reiteil-lä. *Suomen laulu* tai *Finlandia* hiljensivät kuitenkin niin lentokoneet kuin lentoase-makin.